

A kombájmunka sikeréért

A mezőgazdaság gépesítése az utóbbi 10–12 év alatt többet fejlődött, mint a megelőző emberöltő alatt. Ezen belül a kalászosok gépesítése érte el a legnagyobb fejlődést, s ma már arról beszélhetünk, hogy vetéstől a magtárig minden munkát gépesíteni tudunk. A kalászosok termelésében kétségtelenül a legnehezebb mezőgazdasági munka: az aratás gépesítése a legfontosabb. Ennek egyik legjelentősebb eszköze a kombajn. Ahhoz viszont, hogy a kombajnnak munkája sikeres legyen, olyan szervezetséget kell biztosítani, mely már hasonlít az ipari üzemek munkaszervezetéhez.

A kombájmunka megszervezésének első lépése: kijelölni azokat a táblákat, melyekről kombajnnal kívánjuk betakarítani a terményt. A mostani aratás során erre különös gondot kell fordítani. Kalászos terményeink egy részének szára, főként az intenzív fajtáké rövid, így azok betakarítása különös gondosságot igényel. Mivel legtöbb kombajnnak vágószerkezete talajvezérléses, így alkalmas — a tábla eldőlésétől függően — rövid tarló vágására, tehát az alacsony szárú termények betakarítására. Terményeink zöme nem rogyott meg, nincs összekuszálva, tehát a legtöbb tábla alkalmas kombajnolásra.

Jelenleg öt kombajntípussal találkozunk megyénkben: az SZK-3, az SZK-4 típusjelzésű szövet, a B-62, az AC és az ACD jelű magyar kombajnokkal. A munkák megszervezése végett jó, ha ismerjük a típusok alapvetőbb tulajdonságait.

Az SZK-3 és az SZK-4 típusú kombajnok teljesítménye a legnagyobb. Ez a vágószélességből és a haladási sebességből adódik. Dobszélessége 1200 mm, tehát az egy műszak alatt 15 holdas, illetve az e feletti teljesítmény műszaki előfeltételei adottak. Az elcsépezt szem tárolására 12–13 m3-as befogadóképességű tartály van a gépen. A gép teljesítményéből és a várható termésátlagból kiszámítható, hogy a tartály megtöltéséhez mennyi időre van szükség.

A kombajn a szalmát összegyűjtve egy csomóba rakja le a tarlóra, szalmagyűjtő kocsi nélkül, tehát mozgása fürge, gyorsan fordul, tolatni tud, így sarokvágóról nem kell gondoskodni.

Az elcsépezt szem elszállításának megszervezése döntő a teljesítménynövelés szempontjából. Ha a szállításhoz nincs fennakadás, a 15 holdas teljesítmény 18–20 kh-ig fokozható. A szállítási megszervezésénél az alábbi körülményeket kell figyelembe venni:

- a szállító erőgép típusa;
- a szállítási távolsága;
- útvisszonyok;
- lerakódás megszervezése.

Az elcsépezt terményt gépi vontatású pótkocsikkal, vagy tehergépkocsival szállítjuk el. A pótkocsit legcélszerűbb könnyű univerzális (T-28, Zetor K-25, Zetor 3011, Lanz-Bulldog, GS-35) erőgéppel megvontatni. Ezeknél nagyobb teljesítményű erőgép alkalmazása nem gazdaságos, mivel egy 20–25 q hasznos terhelésű pótkocsi vontatásával az erőgép nincs kihasználva.

A könnyű univerzális vontatók utazási sebessége földúton 10–20 km, 15 km/óra sebességet feltételezve 3 km átlagos szállítási távolság megtételéhez 20 perc szükséges. (2 km megtételéhez 13 perc.) Oda-vissza utazáshoz tehát a fenti sebesség és távolság figyelembe vételével 35–40 perc van szükség. Ezt

növeli még a lerakódásra fordítandó idő, mely a szérű berendezésétől függ. Ha billenőplátós a pótkocsi, úgy 2–3 perc, ha kézi erővel kell lelapátolni, úgy a beosztott munkaezred számától függően 5–10 perc.

Az említett példát folytatva egy forduló megtételéhez 40–50 percre van szükség, az ürítési idő viszont 35–48 perc, tehát egy erőgép egy pótkocsival nem tud kiszolgálni egy kombajnt, feltétlenül kettőre van szükség. Így viszont a szállítóerőgép fog várakozni. A munkát úgy szervezzük meg, hogy inkább a szállítóerőgép várakozzék, soha se a kombajn!

A B-62 jelű magyar kombajn teljesítménye a kisebb vágó- és dobszélesség miatt alacsonyabb. Egy műszakban sik területen 9–12 q/kh-s átlagtermés esetén 10,4 hold előírt teljesítménye. Tartályának befogadóképessége kb. 10–11 q. Szalmagyűjtő kocsija van, sarokvágóról gondoskodni kell.

Az AC és ACD jelű magyar kombajnok az elcsépezt terményt zsákokba ürítik, így ezeknél a zsákoló termény elszállításáról kell gondoskodni. Ezekhez a típusokhoz nem szükséges tehát pernyi pontossággal kiszámítani a szállítóigényt.

A kombájmunka szorosan vett kiegészítője a kombajnszérű. Sajnos, tsz-eink nem rendelkeznek minden nagyüzemi igényt kielégítő kombajnszérűvel, ezért annak egyszerű, de használható megoldását ismertetem. Lehetőleg a táblához közel, magtár- vagy tanyaudvaron, magasabb fekvésű helyen jelöljük ki helyét, úgy, hogy a csapadék ne folyjon rá. A szérű talaját lapátal, kapával tisztítsuk fel, törekkel leszórva, majd lelocsolva döngöljük le, vagy gumikerekes vontatóval tömörítsük. Ezután vesszőseprővel tisztítsuk meg.

A szérű nagyságát az egy időben dolgozó kombajnok száma, illetve a várható termésátlag határozza meg. Egy kombajnnal közepes termés esetén körülbelül 150 négyzetméternyi terület szükséges. A szérű körül, az esetleges csapadék elvezetésére, 8–10 cm mély árkot vonjunk. Gondoskodjunk ponyváról, mellyel csapadék esetén a terményt le tudjuk takarni. A kombajntól beérkezett szemet először tisztítsuk meg egy erre a célra beállított cséplőgéppel.

A tisztítás során kiválasztódnak a még zöld, nedves magvak, valamint a gyomok magvai, s csak tisztítás után öntjük szét a szérűt. A kombajnszérűre legalább 2 dolgozót kell beállítani, akik állandó lapátolással szarítják a termést. Zsákba szedni, illetve magtárba hordani csak 14–15 százalékos nedvességtartalom esetén lehet. A magtárba szállítószalaggal, vagy zsákolva hordjuk a terményt. Ha padlásra, vagy emeletre kell zsákolni, egyszerű csigaszerkezettel könnyítsük meg dolgozóink munkáját.

Jó szervezéssel a gépek segítsége rendkívül megkönnyíti a munkát, a rossz szervezés azonban nagyon leronthatja annak sikerét.

Molnár József
mg. mérnök

Szövetkezetek, kisiparosok, kontárok

Az ipari állandó bizottság ülése Mezőcsáton

Hétfőn közös értekezletet tartott Mezőcsáton a megyei és a járási ipari állandó bizottság. A két tanácsszerv — Tóth Bertalannak, a járási ipari és műszaki csoport vezetőjének beszámolója alapján — azt elemezte, hogy a kisipari szövetkezetek és magánkisiparosok, hogyan elégítik ki a lakosság igényeit, s mennyire tevékenykednek a járásban a kontárok. A mintegy 40 ezer lakosú járásban két önálló ktsz működik. Négy községben az Egri Háziipari Szövetkezet egy-egy részlege dolgozik. Tiszasszederkényben pedig fiókot, illetve fiókokat létesített a Miskolci Ruházati, valamint a Fodrász Ktsz. A járásban mintegy 200 kisiparos dolgozik. Az állandó bizottságok megállapítása szerint így a lakosság igényeinek kielégítése — néhány helység kivételével — biztosítottnak látszik. Szükség lenne még fodrászra, cipészre, női szabóra.

A járási iparpolitikai terv készítésekor számoltak ezekre a gondokkal. A terv szerint a Mezőcsáti Vegyesipari Ktsz. átjár a szervízre, Mezőcsáton a Miskolci Fodrász Ktsz. hoz létre fiókot, Emődön a Miskolci Villamosipari Ktsz., illetve a mezőkövesdi ktsz. szervíz részlegeket, több községben pedig kisipari jogosítványt adnak ki. A megyei és a járási állandó bizottság behatóan értékelte a Mezőcsáti Vegyesipari, valamint a Hejőkeresztúri Homok-Kavicskitermelő Vegyesipari Ktsz. munkáját.

A Mezőcsáti Vegyesipari Ktsz

1951 végén alakult 17 taggal. Kezdetben sok nehézséggel

Megérkeztek az asztmatikus betegek a jósvafői Béke-barlangba

A Béke-barlang felfedezésekor a kutatók érdekes jelenséget figyeltek meg. Noha derékig jégheideg vízben dolgoztak, nem náthásodtak meg, sőt, aki influenzában szenvedett, az is meggyógyult. A barlang gyógyító hatásának kipróbálására öt éve kezdték meg a kísérleteket asztmatikus betegekkel. Az első sikeres kísérlet óta, öt év alatt mintegy 400 asztmatikus megbetegedésben szenvedő bányász kezeltek itt orvosi felügyelet mellett, s legtöbbjüknek tartós javulást értek el.

Az idén újra megérkeztek az asztmatikus betegek a jósvafői Béke-barlangba. Jelenleg az Özdvidéki Szénbányászati Tröszt 12 dolgozója keres gyógyulást a barlangban. A beteget a bejárat melletti barlangkutató állomás épületében helyezik el, s mellette állították fel a kórház- és raktársátrat, valamint a szakképzett ápolónő részére szolgáló lakószátrat is.

Az idén még a Borsodi és a Nógrádi Szénbányászati Tröszt dolgozóinak egy-egy csoportja is felkeresi a barlangot, s most először a SZOT is beutal ide 12 beteget.

A betegek 250 lépcsőfokon jutnak le a barlangba, ahol pokrócokkal betakarozva, nyugágyakban pihenve töltnek el több órát. A betegek érdekében most új, vízszintes tárat vágnak a barlanghoz. A dr. Jakucs László tervei szerint készülő, mintegy 100 méteres hosszúságú bejáratral elkerülük, hogy a betegeknek a lépcsőfokokon kelljen lejutni a barlanghoz. Az új bejárat ki-

küzdött. Az alakulási nehézségeken kívül hátráltatta a fejlődést az elnökök gyakori változtatása. A ktsz-ben ma már egységes a vezetés, jó az irányítás. A 76 tagra fejlődött szövetkezet 12 szakmában igyekszik kielégíteni a lakosság igényeit. Tavaly például 112 százalékkal teljesítették évi tervüket és 401 ezer forint nyereséget értek el. Vásároltak raktár- és irodaépületet, s egy másik helyiséget is, ahol a cipészrészleget helyezték el, s klubot hoztak létre.

A szövetkezet ez évben gyengébben dolgozik. Félévi tervét 73 százalékra tudta csak teljesíteni. Ez év első felében 5 új lakást építettek és 3 épületet újjírtak fel. A lakosság elégedett a szövetkezet munkájával. A szövetkezet keresi az új formát, a módszert az igények jobb kielégítésére. Terve, célja, minél több községben dolgozókat, éppen ezért, a földművelőszövetkezetekkel történt meg egyezés alapján a szövetkezetek felvesszük a rendelést, a javításra szoruló cipőt postán küldik be és kijavítás után vissza, különféle gépek, műszerek, villamossági cikkek javításra esetében pedig a helyszínrre utaznak ki. Az ülést hibaként állapították meg, hogy a ktsz-nél — esetenként — húzódoznak a kisebb munkától, s inkább a nagyobb hasznúhoz, közzel munkák iránt érdeklődnek.

A Hejőkeresztúri Ktsz

1957-ben alakult, 8 taggal. Az elmúlt évben 46 dolgozója 57 ezer 510 köbméter homokot és kavicsot termelt ki. A szövetkezet a környéken jóformán egyedül termel homokot és ka-

vicsot, s termékét elszállítják Hajdú-Bihar és Szabolcs megyébe is. Az elmúlt években sok baj volt a munkafegyelmével, az utóbbi időben azonban nagy javulás tapasztalható. Az elmúlt hónapban a szövetkezet, valamint az Ónodi Vegyesipari Ktsz. fuzionált. A tanács iparpolitikai tervai alapján az egyesített szövetkezet elégti ki a járás északi részén lakók javítását, Létréhozak egy betonáru, valamint fodrász, asztalos és cipész részleget.

A járásban sok gondot okoznak

a kontárok

Tavaly 35 esetben tartottak ellenőrzést, 47 esetben tettek jelentést kontárok ellen. Vannak, akik minden iparigazolvány nélkül, sorozatosan vállalnak munkát, vannak kisiparosok — például Zarándi János —, akik a szabálytalanságok sorozatát követik el. Sok baj van a termelőszövetkezetekben lépett egyes kisiparosokkal, akik saját zsebükre külön munkákat vállaltak. A tsz-építőbrigádok például Sajószöged, Sajóörös környékén már önálló épületek elkészítését is vállalták.

Az ülést arra hívta fel a figyelmet, hogy a járásban még jobban támogassák a szövetkezeteket és a munkájukat becsületesen végző kisiparosokat, jobban ellenőrizzék a kontárok tevékenységét, s következetesebben járjanak el velük szemben.

— TOBB KÜLFÖLDI régész látogatott és látogat a nyáron a miskolci Herman Ottó Múzeumba. Néhány nappal ezelőtt a bróni Akadémiai Régészeti Intézetből, előtte pedig Stuttgartból jöttek ide szakemberek. A közeli napokban egy hamburgi régész — aki Magyarországon jár tanulmányúton — kíván megismerkedni múzeumunk anyagával.

Aránylag kevés munkával nagy jövedelem

Nagy a forgalom a Szeles utcai iskolában. A körzeti selyemgyömbévaló állomáson egymást érik a kosarakkal megrakott tenyésztők. Megyénkben sokan foglalkoznak selyemhernyó tenyésztéssel, mert befektetés nélkül, aránylag kevés munkával, nagy jövedelmet biztosít. A tenyésztő a hernyókat ingyen kapja a Herbariától. Kellő gondozás mellett egy család 30–35 kilogramm gubót ad. A nagyobb arányú tenyésztéshez epresek létesítése szükséges, mert az igénytelen hernyó egyetlen tápláléka az eperlevél. Tsz-eink jelentős melléktermékelemre tehetnek szert selyemgyömbé tenyésztéssel. Kiss Erzsébet, a Herman Ottó Gimnázium II. osztályos növendéke átvesszi Újpal Istvántól a selyemhernyókat, évenként ötödik évi foglalkozik a selyemhernyókkal, évenként átlag 80–100 kilogramm elsőrendű gubót ad be, amiért 3–4000 forint uti markát.

Foto: Szabados

Csak érett gabonát arassunk!

Nemcsak a mezőgazdaságban jártas szakember, de minden dolgozó paraszt tudja, hogy a gabonát csak beérés után érdemes aratni. Régi törvény ez. Ahol nem kezdenek időben az aratáshoz, túlerik a kalászt, nagy a szemvesztés, csökken a bevétel, kevésbé eredményes a munka.

Most a mezőkövesdi járásban éppen ellentétes jelenségek mutatkoznak. Egyes termelőszövetkezetek vezetőit az elmúlt heti jégverés arra az alaptalan megfontolásra juttatta, hogy ha nagyobb is a gabona nedvességtartalma, mint ami normális körülmények között kívánatos lenne: arassunk. A bogási Új Elet Tsz-ben is hozzáfogtak az őszi árpa aratásához, pedig a szem 26–28 százalékos nedvességet tartalmazott. A borsodivánkai Petőfi Tsz-ben a járási tanács mezőgazdasági osztályának kellett leállítani az őszi búza aratását, mert itt is jóval nagyobb volt a szem nedvességtartalma a kívánatosnál. A kombajn nehezen tudta különválasztani a pályvát a szemtől, s emiatt jelentős veszteséggel kellett számolniuk. Hasonló jelenség észlelhető a mezőkövesdi Matyótföld Tsz-nél. Itt is korábban szeretnék az aratást megkezdeni.

Ilyen esetben előre nem látható veszteséggel kell számolnia a termelőszövetkezet tagjainak. A levágott nedves gabona munkai igényes utókezelést kíván. Sokat kell a gabona forgatásával, szárítással foglalkozni, nehezebb a tárolás. Ezek a pótmunkák előre nem tervezett munkaségeket emésztnek fel, következképp munkaegység hiányát okoznak.

Idejében fel kell figyelni erre a jelenségre, hiszen van rá példa, hogy olykor a rossz is hajlamosak követni. Az aratási idő előrehozása, vagyis ez a kapkodás jelentős kárt okozhat: elvonja a munkaerőt más fontos tennivalóktól, gondokat okoz a tárolásban, s végső soron a termelőszövetkezeti tagság, a népgazdaság látja kárát. Alaptalan és elhibázott arra hivatkozni, hogy egy esetleges újabb jégverés további károkat okozhat. Az érvelést egyáltalán nem igazolják törvénytörések, sem a közelmúltból, sem a korábbi évekből.

A mezőkövesdi járási tanács helyesen cselekszik, amikor felfigyel ezekre a hibákra, s ha kell, le is állítja az elcsépezt aratási munkálato- kat. A gazdák régóta tudják, hogy csak úgy eredményes az aratás, ha a nedvességtartalom nem haladja meg a 20–22 százalékot. Ez már régi tapasztalat. Ehhez kell alkalmazkodni, mert különben felesleges terhet rakunk a tsz-tagság vállára.

— garami —

— A miskolci TŰZEP a lakosság jobb ellátása érdekében új, központosított megrendelő iroda létesítését tervezi. Az új irodában lehetővé válna, hogy a szén, a tűzifa és fuvarvállalás egy helyen történjen.

Halálos baleset

Miskolcon, a Szentpéteri-kapu 1. sz. honvédségi tisztii bérház előtt Dorkó László gépkocsivezető a GA 47-18 forgalmi rendszámú autóbusszal Sajószentpéter felé haladva elütötte Mészáros Sándor 29 éves hajdúböszörményi lakost. Mészáros motorkerékpárjával ugyancsak Sajószentpéter felé haladt és pótutaként Tavasoczi Ilona sátorlajúhelyi lakost szállította. Mészáros a csúszós úton mintegy 6 m-es távolságon az autóbussz elé kanyarodott, majd erősen feleré- zett, s mindketten felborultak az úttest jobb oldali részén. Az autóbussz vezetője nyomban fékezett, a szabálytalanság azonban féktávolságon belül történt és a gépkocsi maga alá sodorta a motorkerékpárve- zetőt, aki a kórházba szállítása után meghalt.

Vállalták — teljesítették

Nemrégiben hírt adtunk róla, hogy Edelényben járási rendelőintézetet adtak át. Imri Károly járási főorvos arról tájékoztatott bennünket, hogy több szakrendelés orvosi lakás hiánya miatt nem tudja megkezdeni munkáját. Június 29-én 8 orvosi lakás átadásával ez a probléma is megoldódott. A Borsod megyei Építőipari Vállalat dolgozói július 31. helyett július 15-re vállalták a lakások felépítését. Azonban még a maguk vállalta határidőnél is hamarabb adták át a lakásokat.

Az átvételkor Kendi Pál építésvezető ezeket mondotta:

— A lakásokat egy hónappal a kitűzött határidő előtt adtuk át. Ez a kongresszusi verseny eredményeként sikerült elérnünk. Dol-

gozóink nem egyszer bebizonyították már, hogy amit vállaltak, teljesítik is. Így volt ez most is. Nem tudom kiemelni egyik dolgozónkat sem, mert mindnyáján egyforma lelkesedéssel végezték munkájukat. Jelentős feladat hárult Tóth István technikusra. Jó szervezéssel, a műszaki feltételek biztosításával járult hozzá felajánlásaink teljesítéséhez.

Az építők jó munkáját bizonyítja az is, hogy az illetékes átvéte, a Borsod megyei Tanács II. tervosztálya műszaki szempontból nem emelt semmiféle kifogást és dicséretben részesítette az építő vállalat dolgozóit.

Hargitai József
Edelény